

natuur•contact

Retouradres: Louis De Leeuw, Vlinderstraat 362, 1700 Dilbeek
Verantw. uitgever: Marc Bruneel, Brusselsesteenweg 639, 1731 Zellik

PB-PP|B-31151
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor Dilbeek
P908098

Activiteiten

zo 14 januari – 14 u

Op zoek naar eitjes van de sleedoornpage

Afspraak: parking Weststrand, Kamerijklaan, Dilbeek

zo 28 januari – 10.30 u

Algemene Vergadering & Aperitiefconcert

Afspraak: La Motte, Lumbeekstraat, St-Ulriks-Kapelle

vr 9 februari – 14-16 u

& za 10 februari – 10-16 u

Beheerswerken in de Zibbeekvallei

Afspraak: terrein Brugstraat, St-Martens-Bodegem

vr 9 maart – 14-16 u

& za 10 maart – 10-16 u

Beheerswerken op Ter Pede

Afspraak: losweg tegenover Roomstraat 186, Sint-Anna-Pede

za 24 maart – 19.30 u

Nacht van de Steenuil

Afspraak: parking La Motte, Lumbeekstraat, St-Ulriks-Kapelle

zo 15 april – 14 u

Dotterbloemwandeling in de Zibbeekvallei

Afspraak: Huisje Mostinckx, Dorpsplein, St-Martens-Bodegem

Bekijk altijd onze website voor de meest recente bijwerkingen.

Contacten Natuurpunt Dilbeek

Marc Bruneel, voorzitter,
0474/41 48 25 – marc.j.bruneel@gmail.com
Eric De Jonge, secretaris, 02/567 04 38 –
dejonge.verschaffel@gmail.com

Internet

Website: www.natuurpunt-dilbeek.be
www.facebook.com/natuurpuntdilbeek

Elektronisch abonnement

www.natuurpunt-dilbeek.be/abo

Rekeningnummer

BE39 0003 2501 0119

21 & 22 april 2018, Renesse, Nederland

Natuurweekend in Zeeland

De Prunjepolder bij Moriaanshoofd

Zeeland is een paradijs voor vogels en vogelliefhebbers. Niet alleen 's winters als het er zwart ziet van de ganzen en de eenden, maar ook in de lente. Zeeland is voor veel soorten een vaste halte op trekroute naar hun broedgebieden in het noorden. Vroeger pleisterden ze stevast op de slikken en schorren. Toen die door de Deltawerken verdwenen, kwam de overheid met Plan Tureluur en zette 4.400 ha polder om in plas- & drasland aan de zuidkust van Schouwen-Duiveland. Om een idee van de vogelrijkdom te geven: in april 2017 werden daar 83 vogelsoorten geteld waaronder veel steltlopertjes, zoals kempaan en zwarte ruiter, maar ook bruine en blauwe kiekendief, zwarte stern, pijlstaart en ander fraais. Je kijkt je ogen uit!

En Zeeland heeft nog méér natuurschoon te bieden. Bijvoorbeeld de prachtige duinengordels die angstvallig beschermd worden. Niet alleen voor de natuur, maar vooral als zeewering. Een duinwandeling is dus een must. En als kers op de taart maken we een boottochtje op de Oosterschelde op zoek naar zeehonden en bruinvissen. Een weekend dat je niet mag missen!

Praktisch

Duur: aankomst vr 20/4 na 17 u, vertrek ma 23/4 vóór 10 u

Verblijf: vakantiehuis met 10 kamers (max. 22 p. + 4 kinderen), Renesse

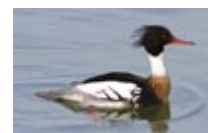
Inschrijving: 0474 414 825 (Marc) of info@natuurpunt-dilbeek.be

Deelname in de kosten: 115 €/persoon (- 12 jaar: leeftijd x 5 €).

Inbegrepen: verblijf, maaltijden, niet-alcoholische dranken, boottocht. (Bier & wijn tegen winkelprijzen)

Grutto

Middelste Zaagbek

Blauwe Kiekendief

Gewone Zeehond

De Kwade Hoek

NATUURPUNT IN ACTIE

■ **16, 17, 18 november** De oproep voor medewerking aan de **Dag(en) van de Natuur** kreeg in eerste instantie niet al te veel respons, maar alles kwam uiteindelijk goed ☺☺. Er werd een pak werk verzet: maaien, harken, hakken, wieden, met boomstammen sleuren,

200 m omheining verplaatsen en zelfs dammen bouwen om het waterpeil beter te kunnen beheren. Het lukte uiteindelijk allemaal. Dank aan alle vrijwilligers voor hun inzet.

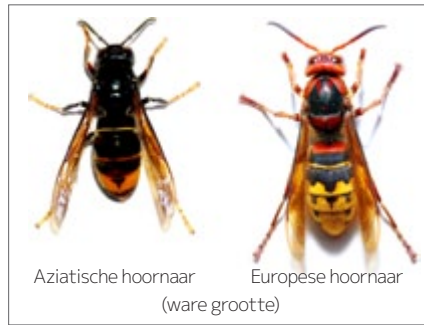
Waarnemingen.be: winterstop begonnen?

De meeste Dilbeekse waarnemers zijn blijkbaar toe aan een winterstop. Nog geen 100 meldingen kwamen binnen na 1 oktober. Toch groeide de soortenlijst flink aan met een twintigtal nieuwe namen. Dat komt vooral doordat Elisabeth Godding 's avonds gewapend met een zaklamp de omgeving van haar boerderijtje afspeurde. Het resultaat was een reeks obscure beestjes die niet eens een Nederlandse naam dragen. Dat betekent niet noodzakelijk dat ze echt zeldzaam zijn. Enkel dat ze niet erg veel belangstelling krijgen. Verder wel een boel leuke Nederlandse namen. Wat dacht je van penseeltje, muurzesoog en geel kijkgaatje? Het gaat respectievelijk om een miniatuur-miljoenpoot, een spin en een mot. De meest zeldzame soorten van de voorbije maanden waren heidelieveheersbeestje, populierengouduil en sleedoornpage...

Penseeltje

De Aziatische hoornaar is daar!

Via een levering Chinees aardewerk belandde de *Aziatische hoornaar* in 2004 in Frankrijk. Sindsdien zwermde hij uit naar Spanje, Portugal, Italië, Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland en België. In Wallonië dook het eerste exemplaar op in 2011. Dit jaar kwamen de eerste waarnemingen uit Vlaanderen. Eerst enkele losse individuen in Ouderaarde, Wevelgem, Waregem en Koksijde en dan in november het eerste nest te Poperinge.

Voor de natuur is dit slecht nieuws, want de uitheemse *Aziatische hoornaar* is een invasieve exoot die zich specialiseert in het vangen van honingbijen, vliegen, sprinkhanen, vlinders en gewone wespen. Normaal bestaat 60% van de prooien uit wespen en vliegen. Maar in stedelijke omgeving, waar vaak meer imkers actief zijn, kan het aandeel honingbijen oplopen tot 60%. Aziatische honingbijen ontwikkelden een strategie om zich te verdedigen tegen deze vijand: ze vormen rond

de hoornaar een een kluwen van bijenlijven waarbinnen de temperatuur zo hoog oploopt dat de aanvaller sterft. Hopelijk leren onze honingbijen snel deze tactiek...

Voor de mens is een steek van de Aziatische hoornaar minder pijnlijk dan die van een honingbij. Er is dan ook geen enkele reden voor paniek, ondanks gruwelverhalen in sommige media. Die verwarren deze soort met de veel grotere en agressievere Aziatische *reuzenhoornaar*, ook wel bekend als de 'Killer Hornet'. Die komt voor alle duidelijkheid niet voor in Europa. Na die paniekerberichten in de pers, meldden heel wat mensen via waarnemingen.be dat ze een Aziatische hoornaar hadden doodgemipt. Jammer genoeg ging het telkens om de volstrekt onschadelijke en nuttige Europese hoornaar. Die valt makkelijk te herkennen aan het oranje-rood op kop en poten en het vele geel op het achterlijf. Bij de Aziatische zijn de kop en het achterlijf grotendeels zwart en de poten tweekleurig: bovenaan zwart en onderaan geel.

Om de impact op de inheemse natuur te beperken, is het zinvol om de nesten van deze Aziatische exoot te laten vernietigen. Daarom heeft Europa een bestrijdingsplicht ingevoerd. De bestrijding laat je best over aan professionelen. Heb je een nest gevonden, contacteer dan Dries Laget van Honeybee Valley via dries.laget@ugent.be.

Kijk uit naar de zwarte mees

Het weekend van 27 en 28 januari 2018 organiseert Natuurpunt de klassieke jaarlijkse tuinvogeltelling. Zeker meedoen, want dit jaar zou je wel eens de *zwarte mees* op bezoek kunnen krijgen. Deze winter zijn ze bijzonder talrijk afgezaakt uit het noorden. Met z'n witte wangvlek en z'n zwarte kop neem je hem makkelijk voor een koolmees. Maar als je beter toekijkt, zie je dat de borst niet geel is en de zwarte buikstreep ontbreekt. Verder loopt vanuit de nek een lange, witte streep tot boven op de kop. Ook *appelvinken*, *grote kruisbekken* en *barmsijzen* trokken dit

jaar massaal zuidwaarts, maar deze soorten blijven doorgaans weg uit tuinen.

Hoe tel je alweer tijdens Het Grote Vogelweekend? Noteer het tijdstip van je telling. Bv. van 10u tot 10u25. Tel je nog een tweede keer? Geef dan een aparte telling in. Tel enkel de vogels die neerzitten op de grond, op muren, in bomen of op de voertafel. Overvliegende vogels tellen niet mee. Noteer telkens het hoogste aantal vogels van één soort dat je tegelijk hebt waargenomen. Dus: zie eerst 3 koolmezen tegelijk en even later 5 koolmezen? Dan geef je 5 koolmezen door (en niet 8). Deze methode pas je toe voor elke vogelsoort in je tuin. Geef je telling in via de website www.vogelweekend.be. Dit kan enkel op zaterdag 27 tot zondag 28 januari.

Als je nog niet aan het voeren bent, begin dan snel, want vogels volgens een vast parkoers bij hun zoektocht naar eten. Als je niet tijdig start, ontdekken ze je voederplek te laat voor het weekend...

Ravotten in bossen? Moet kunnen!

Onlangs pakte Vlaams minister Joke Schauvliege uit met een opmerkelijk idee: ze wil de toegangsregel voor de bossen van de Vlaamse overheid – de zogenaamde domeinbossen – omkeren. Vandaag heb je enkel toegang waar het toegelaten is, met name op de paden en in de speelzones. Straks zou je overal mogen rondlopen, behalve in aan te duiden kwetsbare zones. Zo wil ze wil de jeugd – en de jeugdverenigingen – letterlijk meer speelruimte geven. Een lovenswaardig initiatief. Hoe vroeger jongeren in contact komen met de natuur, hoe groter de kans dat ze er later voeling mee blijven houden en er respectvol mee omgaan. Alleen jammer dat de minister de verkeerde oplossing kiest.

Dat er dringend meer speelgroen en meer toegankelijk groen moet komen, staat buiten kijf. Alleen moet je dat groen vooral inrichten *waar het nodig is*: vlak bij de lokalen, de scholen, de kampplaatsen en de vakantiespeelplekken, goed bereikbaar met fiets en openbaar vervoer. Wat wel eens te wensen overlaat bij domeinbossen.

Het omdraaien van de toegangsregel klinkt misschien sympathiek, maar biedt geen oplossing voor het tekort aan *bereikbare* natuur. We krijgen er ook *geen are extra bos* mee. Ook zou de regel alleen gelden in de domeinbossen. Maar wie weet of het bos in zijn buurt onder de regel valt? Bovendien zijn vele (delen van)

bossen niet robuust genoeg om regelmatig een groep ravottende kinderen aan te kunnen. Die moeten dus als kwetsbare zone worden aangeduid. Hoe leg je die vast? En vooral: hoe zorg je dan op het terrein voor een duidelijke afbakening? Niet simpel in de praktijk.

Beter is het om gericht *nieuwe speelnatuur* aan te leggen op de plekken waar dat het meest nodig is. BOS* en Natuurpunt maken daar nu al concreet werk van. BOS* ontwikkelde een groot aantal toegankelijkheidsconcepten zoals speelbossen, recreatieve onthaalpoorten die de recreant een comfortabel aanbod in het bos bieden, het vergroenen van speelterreinen, de verbeterde toegankelijkheid van bos- en natuurgebieden voor personen met een beperkte mobiliteit. Vorig jaar legde Natuurpunt in Muizen een speelbos aan samen met de lokale Chiro. Bij de recentste Dag van de Natuur plantte Natuurpunt ook op tientallen plaatsen in Vlaanderen nieuw bos aan, vaak samen met lokale jeugdbewegingen. Die samenwerking zorgt effectief voor meer speelgroen.

Willen we onze (klein)kinderen de kans geven zich uit te leven in de natuur, dan vergt dat overleg en een krachtadig beleid dat *inzet op bosuitbreiding* met aandacht voor de speelnoden van de jeugd. Die uitdaging wil Natuurpunt graag aangaan samen met de minister.

Ruimtelijke ordening: Eerlijke planbaten aub!

In 2012 kleurde de regering binnen de Vlaamse Rand heel wat nieuwe bouwgronden in. In antwoord op een parlementaire vraag van Ingrid Pira (Groen) deelde minister Schauvliege (CD&V) onlangs mee dat die operatie maar liefst 203 miljoen € meerwaarde creëerde. Voor de eigenaars dan toch. Want helaas brengen de planbaten – de belasting die de eigenaar moet betalen op die meerwaarde – nauwelijks geld in het laatje voor de overheid. Hoe komt dat?

Om te beginnen betaalt de eigenaar geen heffing op de reële verhoging in marktwaarde van zijn perceel maar op een ‘vermoede meerwaarde’ die wordt berekend aan de hand

van een forfaitair tarief dat voor heel Vlaanderen geldt en al jaren niet meer is aangepast aan de marktprijzen. De forfaitaire meerwaarde bij omzetting van landbouwgrond naar bouwgrond bv. bedraagt 85,92 €/m². De eigenaar betaalt op die ‘vermoede meerwaarde’ een belasting die in schijven oploopt van 1% tot 30%. Enkele voorbeelden:

opp.	vermoede meerwaarde	bedrag heffing	% in hoogste schijf	% gemiddeld
1 ha	859.200 €	191.385 €	30 %	22,27 %
50 a	429.600 €	66.729 €	24 %	15,53 %
25 a	214.800 €	17.289 €	18 %	8,05 %
10 a	85.920 €	2.921 €	5 %	3,40 %

Als je weet dat bouwgronden in de Rand vlot prijzen van 150 à 200 €/m² halen, dan besef je pas welk gigantisch cadeau de eigenaars in de schoot geworpen krijgen.

Komt daarbij dat de meerwaarde voor elk kadastraal perceel apart wordt berekend. Dat leidt tot hallucinante verschillen naargelang de perceelstructuur. De heffing op een landbouwgrond van 1 ha die bouwgrond wordt, beloopt 191.385 € als het gaat om 1 enkel perceel. Bij 2 percelen van 1/2 ha daalt dat naar 133.458 €. Bij 4 percelen van 1/4 ha naar amper 69.156 €. Ook als alle percelen dezelfde eigenaar hebben...

Het hoeft dan ook niet te verbazen dat de 203 miljoen € ‘vermoede meerwaarde’ gerealiseerd in de Vlaamse Rand amper 8 miljoen aan heffingen opbracht. Geen 4% van de meerwaarde.

Dit percentage staat in schril contrast met de planschade die 80% van de waardevermindering bedraagt en die men zelfs wil gaan optrekken tot 100%. Natuurpunt wil dan ook dat het systeem drastisch wordt bijgesteld. Met eerlijke planbaten zou de overheid een reële betonstop kunnen opstarten door slecht gelegen bouwgronden op te kopen en, zoals beloofd in het regeerakkoord, 1.000 ha extra groen kunnen aanleggen in de Vlaamse rand. Wie bindt de kat de bel aan?

Voorbeeld: Tiendeschuurveld

In het dossier Tiendeschuurveld (Zaventem) sprak de rechtbank onlangs een planschade uit van in totaal 725.000 € voor de omzetting van 1/2 ha woonzone naar landbouwgebied. Dat komt neer op 145 €/m². Als de omzetting in de omgekeerde richting was gegaan, dan had de heffing op planbaten 66.729 € opgebracht. Op voorwaarde dan nog dat het zou gaan om één enkel perceel. Het evenwicht is ver zoek!

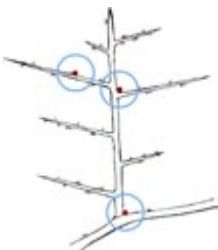

Kom mee wintervlinderen!

Vlinders zoeken putje winter. Niet goed wijs die van Natuurpunt? Toch wel. De winterperiode is de ideale tijd om op zoek te gaan naar vlindereitjes. Die van de *sleedoornpage* bijvoorbeeld.

Je vindt ze enkel op jong hout van sleedoorns, meestal in de oksels van takjes of doorns. Ook wel een keertje bij knoppen op een doorn. Ze zijn ongeveer een millimeter

groot en zien er door een goede loep uit als stekelige bolletjes. In 2010 en 2013 zijn we al eens op zoek gegaan. Met succes: het merendeel van de 29 geregistreerde waarnemingen in Dilbeek is het resultaat van die verkenningen. Bij de komende speurtocht gaan we een paar potentiële nieuwe vindplaatsen met veel sleedoorn bekijken, maar vooral nagaan of de bekende vindplaatsen nog in gebruik zijn.

Noteer dit alvast voor 2018..

Ons programma voor 2018 is zo ongeveer in kannen en kruiken. Dit wordt het zowat...

Werken aan natuurbehoud

Natuurbeheer blijft de 'core business' van Natuurpunt. In 2017 kenden we wat ups en downs. We krijgen hopelijk volgend jaar alleen nog ups. Hou dus alvast deze werkdagen vrij:

- vr 9 (nm) & za 10 februari: Zibbeek
- vr 9 (nm) & za 10 maart: Ter Pede
- vr 1 (nm) & za 2 juni: Thaborberg
- vr 22 (nm) & za 23 juni: Zibbeek
- vr 28 (nm) & za 29 september: Thaborberg
- vr 23 (nm) & za 24 november: Ter Pede

We starten dus telkens op vrijdagmiddag om mensen met druk bezette weekends ook de kans te geven een duit in het zakje te doen.

Trek eens met ons mee de natuur in...

Een stukje onderzoek

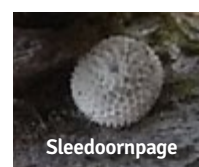
Als je de natuur wil beschermen, moet je in de eerste plaats weten wat er zo allemaal te vinden is. Naast de doorlopende inspanningen van de mensen die geregeld meldingen plaatsen op waarnemingen.be, zetten we enkele projecten op rond wat 'moeilijkere' soortengroepen. We starten in januari met een zoektocht naar vlindereitjes (zie hierboven). Van mei tot september gaan we iedere maand – minstens – een avondje *nachtvlinders tellen*. Omdat de weersomstandigheden doorslaggevend zijn, is het niet mogelijk hiervoor op voorhand concrete datums vast te leggen. Wil je er bij zijn, stuur dan een mailtje naar info@natuurpunt-dilbeek.be. Je krijgt dan een paar dagen op voorhand plaats en tijdstip van afspraak in je mailbox. Ook zouden we graag in oktober onderzoek doen naar *muizen* op Ter Pede in het kader van Muisenmeetnet. Daarvoor moeten we wel eerst een stukje opleiding krijgen en het is nog niet duidelijk of we hiervoor een lesgever te pakken krijgen: zie volgend punt...

Nieuwe kennis opdoen

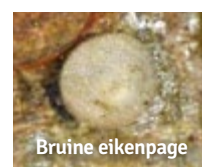
Het is altijd leuk om nieuwe kennis op te doen. Daarom hebben we enkele cursussen uit het educatief aanbod van Natuurpunt.CVN geselecteerd. Gezien het arsenaal aan lesgevers niet onbepaald is, kan Natuurpunt.CVN niet altijd op alle vragen ingaan. Voor de cursus '*Natuurfotografie voor beginners*' (4 avondlessen) kregen we een principieel OK, maar nog geen definitieve datum. Waarschijnlijk mei of augustus. De cursus *Zoogdieren* (6 lessen)

Als dat niet het geval blijkt, dan is het tijd om de sleedoorn eens duchtig te snoeien, zodat er opnieuw jong hout ontstaat.

Vele Natuurpunt-afdelingen hebben de voorbije jaren winterinventarisaties uitgevoerd. Door dat intense onderzoek verhuisde de soort op de Rode Lijst van de categorie 'Bedreigd' naar 'Momenteel niet bedreigd'! Een zeldzaamheid minder is in dit geval goed nieuws. Wél zeldzaam is nog altijd de *bruine eikenpage*. De eitjes van die soort zijn lichtbeige, wat platter dan die van de sleedoornpage en ze dragen fijnere stekeltjes. Je vindt ze laag op de stam van jonge eikjes. De bruine eikenpage bevolkte ooit onze regio, maar is al méér dan 30 jaar niet meer gemeld. Toch maar eens goed zoeken terwijl we toch op pad zijn. Wie weet: misschien herhaalt het scenario van de sleedoornpage zich nog eens...

Sleedoornpage

Bruine eikenpage

blijkt wat moeilijker te liggen, maar als dat niet lukt proberen we minstens de lesmodule over muizen naar Dilbeek te halen als voorbereiding op ons muizenonderzoek. We hebben ook een lezing over '*Wilde bijen in de moestuin*' aangevraagd en ook daarvoor is het nog even wachten. Maar desnoods kunnen we zelf iets rond dit actuele onderwerp op poten zetten. We denken zelfs aan een heuse '*Wilde bijendag*'...

Genieten van de natuur

Erop uit, de natuur in... We zouden het vaker moeten doen, want het is goed voor onze fysieke en mentale gezondheid. Daarom organiseren we een aantal leuke activiteiten voor het grote publiek:

- za 24 maart *Nacht van de steenuil*, La Motte
  - zo 15 april *Dotterbloemwandeling*, huisje Mostinckx
  - zo 27 mei *Dag van de biodiversiteit*, Watermolen Pede
  - zo 29 juli *Vlinderwandeling*, Ter Pede
  - vr 24 augustus *Nacht van de vleermuis*, Ter Pede
  - zo 21 oktober *Paddenstoelenwandeling*, Thabor
  - zo 18 november *Bomenwandeling*, Wolfspuiten
- En waarschijnlijk mikken we er, zoals hoger vermeld, ook nog een '*Wilde bijendag*' tussen... Bovendien trekken we in april voor een *weekend naar Zeeland* om uit te waaien en vooral te genieten van de vogelrijkdom, maar dat las je al op voorpagina.

Vóór de algemene vergadering van eind januari moet alles definitief vastliggen. Het definitieve programma ontdek je straks in ons contactblad en op onze website. Hopelijk vind je nu en dan wat tijd om mee te doen!